

29

eglutė

1977
vasaris

eglutė

1977
VASARIS

"Eglutė" nuoširdžiai dėkoja p. A. Kareivai iš Čikagos,
kuris išleido šį numerį, paaukodamas \$1.000.

TURINYS

- 3 VIS TOJI MOKYKLA, D. Lipčiūtė
- 9 JŪREIVIS, O. B. Audronė
- 10 GINTĖS SVAJONĖ, L. Dudėnaitė
- 12 LIETUVA IR MES, vaikų kūryba
- 16 HIMNAS, M. Mažeikaitė-Utz
- 19 TĖVŲ NAMELIAI, V. Nemunėlis, muz. J. Bertulio
- 20 GALVOSŪKIAI, paruošė L. Šalčiuvienė
- 24 ŽIEMOS MIEGAS, paruošė I. Grigaitienė
- 28 DARBELIAI, paruošė J. Zubinienė
- 32 PAVEIKSU PARODA

PIEŠINIAI

1977 m. viršeliai ir "Eglutės" vinjetė — A. Sruoginienės
skyrių vinjetės piešė — Z. Sodeikienė
kitos iliustracijos:

- A. Kaupo — 3, 5, 6, 8
- E. Muliolienės — 9, 21
- Z. Sodeikienės — 10, 11, 27
- R. Valiulytės — 12
- K. Juzaitytės — 13
- R. Tijūnelytės — 15
- A. Trinkūno — 16
- A. Sutkuvienės — 18
- P. Osmolskio — 19

REDAKCIJA

Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė, skyrius tvarko: gamtos — I. Grigaitienė, kalbos — L. Šalčiuvienė, pasakų — A. Vygantienė, muzikos — M. Mažeikaitė-Utz, darbelių — J. Zubinienė.

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" tilpusių rašinių bei piešinių, kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintėlis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Conn. 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription—\$7.00; single copy—\$0.75. Second class postage paid at Putnam, Conn. 06260.

VIS TOJI MOKYKLA

Danutė Lipčiūtė

Buvo šeštadienis. Aušo vėsus ir giedras rytas. Pempų vaikai saldžiai miegojo. Pempienė atėjo žadinti tų, kurie lankė lituanistinę mokyklą. Taip, Pempiukai ėjo į mokyklą. Jie buvo vaikai, ne paukščiai!

Algis ir Živilė, mamos pažadinti, pamažu rangėsi iš lovų. Jie trynė akis ir žiovavo. Bet Tomas nė nemanė keltis.

— Mama, aš noriu miego! — protestavo Tomas. — Nejudink manęs. Aš moku lietuviškai, ir jokios mokyklos man nereikia. Man reikia atostogų. Šeštadieniais visi turi atostogas. Aš nenoriu šokti. Ir dainuoti nenoriu. Mano draugai amerikoniukai šeštadieniais žuvauja ir jodinėja. Tik aš vis į mokyklą ir į mokyklą...

Kai Tomas nustojo kalbėti, jis vėl atsigulė. Mama neturėjo laiko jo iš naujo žadinti. Pašaukė tėtį. Tėtė, atėjęs į Tomo kambarį, pastovėjo, pasiklausė.

— Ar jau baigei, Tomai? Girdžiu, kad blogai su tavimi. Reikės važiuoti pas daktarą. Kad taip ima miegas, tikriausiai sergi...

Tomas iš karto atsisėdo lovoje. Daktaro jis bijojo.

— Ne, man nereikia daktaro. Aš tik noriu... Aš tik noriu...

— Taip, Tomai, aš žinau, kad tu tingi keltis, — pertraukė jį tėtis. — Bet tu turi išlaikyti savo žodį. Žodį, kurį davei po to, kai sužinojom apie tavo pusbrolių Lietuvoje. Ar atsimeni?

Tomas iššoko iš lovos. Jis paraudo, nes jam buvo gėda. Jis gerai atsiminė savo pusbrolių Lietuvoje, kuris nukentėjo dėl savo tikėjimo ir dėl lietuviybės.

Kai šis ugnikalnis nurimo, sujudo kitas — virtuvėje.

— Ir vėl kiaušiniene! — pyko Algis, kai mama jam padavė pusryčius. — Nusibodo! Neskanu!

Algis sėdėjo išpūstais žandais ir nevalgė.

— Išdykai, sūnau, — pasakė mama. — Amerika per daug išlepino. Daugelis vaikų kituose pasaulio kraštuose net duonos mažai gauna. O Sibire žmonės šaknis graužia, kai duonos neturi.

Pagaliau Algis tą kiaušinieneį šiaip taip suvalgė. Jis pakilo nuo stalo mamai nepadėkojęs.

Živile, paskubėk! — dar sykį paragino mama. — Jau visi pasiruošę važiuoti.

Živilė vėlavo, nes tebestovėjo prie rūbų spintos, negalėdama apsispręsti, ką vilktis.

— Ta suknelė — senoviška! Šitoji? Ne — ją prieš savaitę dėvėjau. . . Ir ši sijoną jau visi matė. . .

Mergaitė nekantriai stumdė rūbus spintoje.

— Mama, — staiga sušuko, — po pamokų turėsime važiuoti apsipirkti. Neturiu ką nešioti! Ateik ir pažiūrėk.

Mama atėjo, peržvelgė pilną rūbų spintą ir tarė:

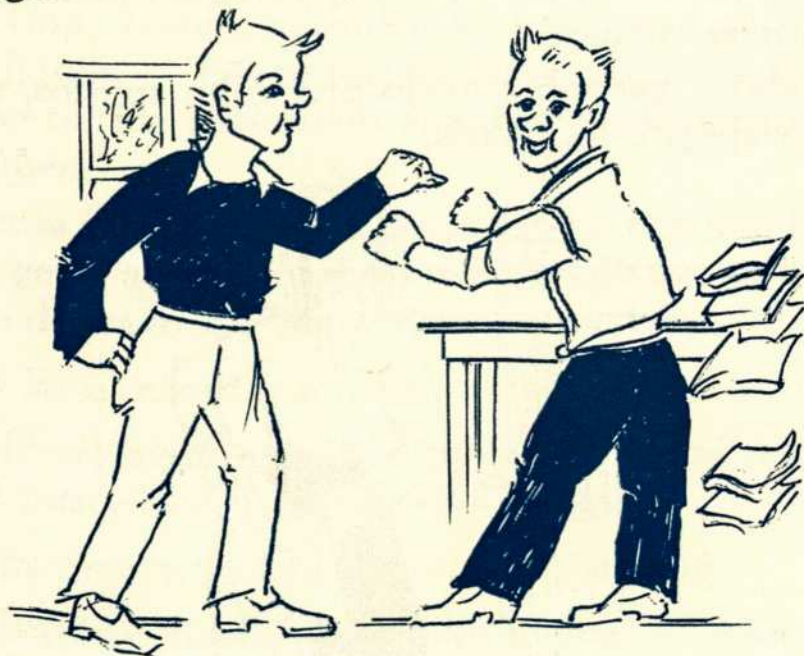
— Živile, tu gali savo rūbais aprengti tuziną mergaičių! Ir dar neturtingiems liktų, jei mokėtum atsižadėti. . .

Živilė tylėjo. Ji apsivilko pirma pasitaikiusia suknete ir išbėgo.

Po pamokų, pavalgę ir pažaidę, Algis su vyresniuoju broliu Tomu, sėdo ruošti pamokų. Netrukus iš jų kambario pasklido šauksmai.

— Kas jums dabar? Ko šūkaujate? — paklausė mama.

— Jis ant mano stalo pasidėjo savo knygas, — verkšleno Algis.

— O jis savo žaislus suvertė man ant lovos! — pyko Tomas.

— Kuris iš jūsų mano spalvotus pieštukus pasiėmėt?
— Į ginčą įsiterpė ir Živilė.

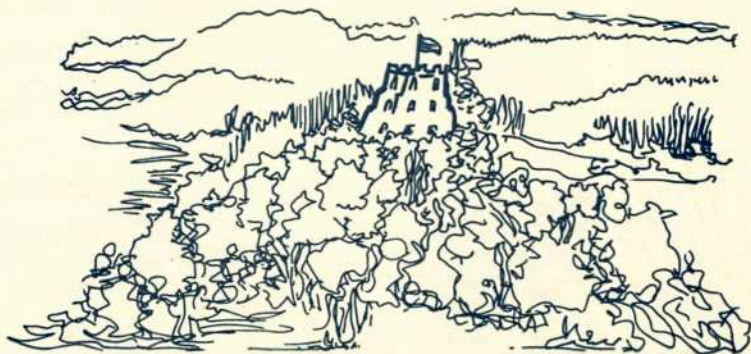
— Vaikai, vaikai! O kas būtų, jei ir mes, kaip giminės Lietuvoje visi turėtume viename kambaryje gyventi? . . . — tarė mama.

— Kai aš būsiu Lietuvoj, galėsiu gyventi ir kamine. O čia — noriu atskiros kambario, — bumbėjo Tomas.

— Lietuvoje kamine kabinome dėšras ir kumpius, — šypsodamasi paaikino mama. — O čia — du broliukai tikrai gali sutilpti viename kambaryje.

— Baikim šią grumtynių dieną, — tarė tėvelis. — Pasizadėkim, kad neisim miegoti pykdami.

Vaikai apsiramino ir nuėjo gulti. Netrukus visi užmigo, kiekvienas sapnuodamas savus sapnus.

Tomas sapnavo, kad jis atsidūrė Lietuvoje. Miesto gatvės buvo pilnos žmonių. Visi norėjo pamatyti iš Amerikos atvykusį berniuką. Bet ne visi džiaugėsi, Tomą pamatę. „Šis ne lietuvis, — kaikurie kuždėjosi, — jis neina į lietuvišką mokyklą“. Kiti kalbėjo: „Tikriausiai šnipas. . .“ Tomas rauda ir rauda iš gėdos, kol buvo raudonas pamidoras.

Algiukas sapnavo sodą pilną prinokusių vaisių — vyšnių, kriaušių, slyvų. “Čia tikriausiai lietuviški vaisiai. Mama sakė, kada nors paragausiu. Gal dabar?” — galvojo berniukas. Jis siekė nusiskinti, bet šakos kilo aukštyn. “Mes ne išlepusiems amerikoniukams... Mes ne tokiems, kurie prie stalo raukosi...” — taip kalbėjo šakos.

Zivilė sapnavo, kad šoko tautinių šokių šventėje. Visi šokėjai buvo puikiai apsirengę, tik ji nešiojo trumpą, maišinę suknutę. Visi į ją žiūrėjo ir pirštais badė. “Ši mergaitė turi tiek daug suknelių, kad išsirinkti negali,” pasakė pranešėjas per mikrofoną.

Ryte per pusryčius visi pasipasakojo savo sapnus. Nors ir truputį nesmagu buvo, bet nusijuokdami visi susitaikė.

— Tai vis dėl tos lietuviškos mokyklos, — pasakė Tomas.

JŪREIVIS

O. B. Audronė

Grižęs iš mokyklos,
Plauksiu laiveliu —
Didelį, kaip tikrą,
Laivą aš turiu.

Inkarą pakėlęs,
Skriesiu per marias —
Baltioj suglausiu
Išpūstas bures.

Radęs gintarėlių,
Grišiu atgalios —
Tai bus dovanėlių
Baltijos gilios.

GINTĖS SVAJONĖ

Lidija Dudėnaitė

Ružavas šalikėlis ir ružava kepuraite — tai buvo Gintės svajonė. Mergaitė dažnai mamai pasakydavo savo norą. Atėjus Gintės aštuntam gimtadieniui, mama dukrai padovanojo ružavą šalikėlį ir kepuraitę. Gintė labai apsidžiaugė dovana. Eidama į mokyklą, kasdien pasipuošdavo.

Vieną gražią žiemos dieną taip snigo, kad mokykloje vaikams buvo sunku išsilaikyti nepažiūrėjus pro langą. Baltos snaigės gausiai krito iš dangaus. Baigę pamokas, vaikai rado laukus apklotus blizgančiu sniegu.

Parėję namo, pavalgę pietus ir gavę mamos leidimą, visi susitarė rinktis parke pažaisti sniege.

Susirinko keletas mergaičių ir berniukų. Gintė taip pat buvo jų tarpe. Visi linksmi mėtėsi snieko gniūžtėmis, pastatė didelį sniego senį ir džiaugėsi baltu sniegu. Staiga

Linukas sušuko:

— Bėkime ant ežero palakstyti! Jau užšalęs.

Nors ir labai viliojo ežeras, blizgėjo ledas, bet kiti vaikai priešinosi:

— Mamytė liepė neiti prie ežero. Nesaugu!

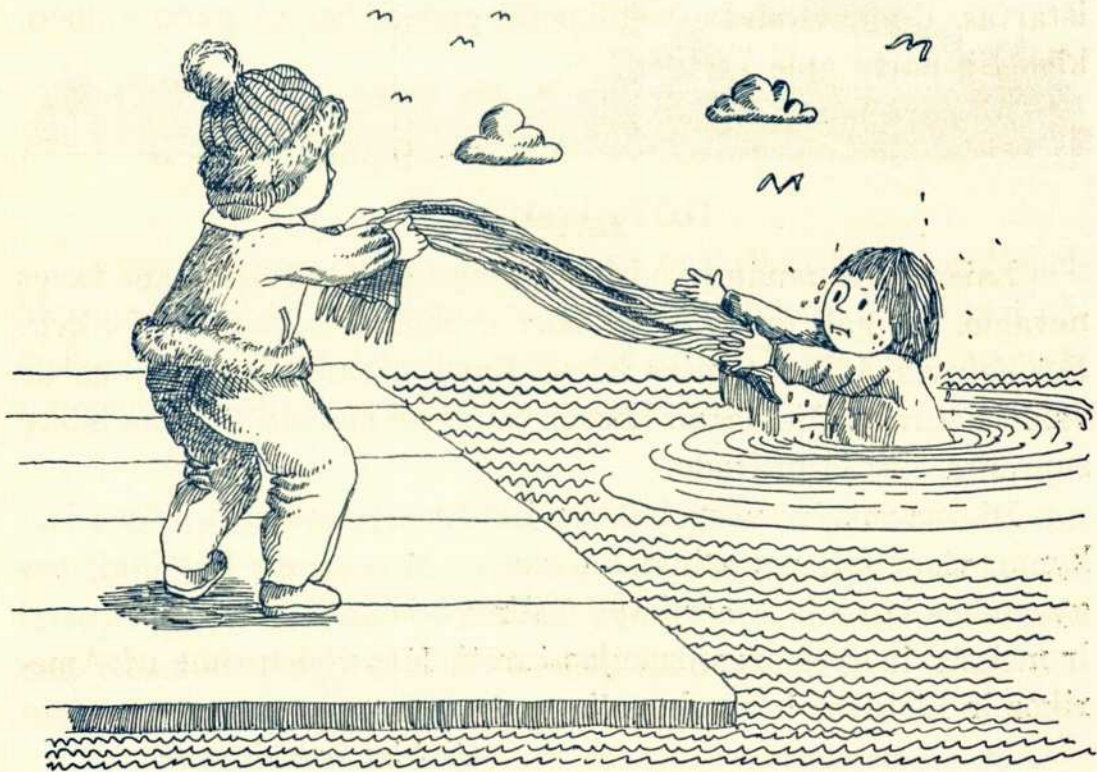
Linukas jų neklausė ir pirmutinis nulėkė. Jam bebėgant, ledas ėmė lūžti. Linukas pasinėrė vandenyje.

— Gelbėkit! Gelbėkit! — šaukė berniukas.

Vaikai išsigando. Jie nežinojo, kaip jam padėti. Neturėjo virvės, nerado šakos.

Staiga Gintė nusiėmė savo ružavą šalikėlį ir vieną galą numetė Linukui. Vaikai pribėgo padėti, ir visi bendrom jėgom ištraukė Liną.

Gintės gražusis šalikas įplyšo keliose vietose, bet ji buvo laiminga, padėjusi draugui.

LIETUVA IR MES

*Dariaus-Girėno šešt. mokyklos mokiniai
Chicago, Ill.*

LIETUVA

Aš įsivaizduoju Lietuvos laukus žalius, gražiais medžiais apsodintus. Kur tik eini, ten sako "labas", ar "padėk Dieve". Aš turiu mylėti Lietuvą, nes mano pirmas žodelis buvo jos kalba ištartas. Būdama maža, negaliu jai padėti, bet aš galiu kalbėti, kiek tik noriu apie Lietuvą.

Aš norėčiau ją aplankyti.

Loreta Mikalonytė, 7 sk.

LAISVĖ

Laisvė yra naudinga visiems. Jeigu esi laisvas, niekas tavęs nevaldo. Tu gali eiti, kur tu nori ir niekas negali tau įsakyti. Bet lietuviai Lietuvoj nėra laisvi. Rusai užėmė Lietuvą ir dabar valdo lietuvius. Jie negali laisvai veikti ar melstis. Tik tas laisvę supranta, kas ją prarado.

Dievas sutvėrė visus laisvus, bet žmonės neklauso Dievo įsakymų, vieni kitiems atimdami laisvę. Mes esame laimingi, nes gyvename laisvoje Amerikoje. Galime laisvai lietuviškai skaityti ir melstis, ir savo organizacijas turėti. Mes visi turime už Amerikos ir Lietuvos laisvę kovoti.

Giedrius Sodonis, 7 sk.

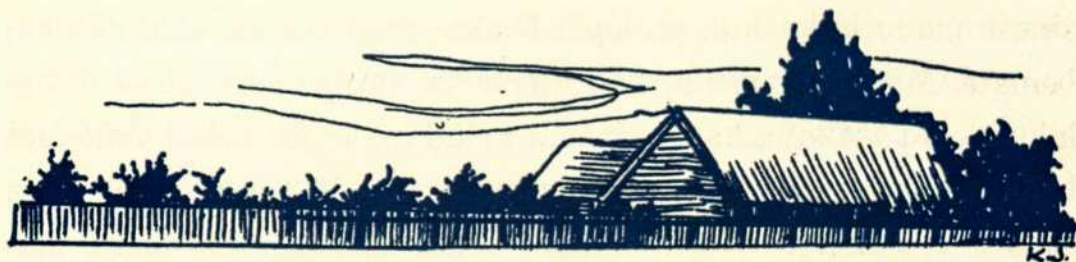
TĖVYNĖ

Kur žmogaus proseneliai, seneliai, tėvai gimė ir augo, ten yra jo tėvynė. Kitur gyvendamas, žmogus dažniausiai pasiilgsta tėvynės. Daug lietuvių norėtų grįžti į Lietuvą, mūsų tėvynę. Ten jie augo, lakstė, būdami jauni. Ten norėtų vėl sugrįžti nors sekunde.

Bet, gaila, dabar rusai yra užėmę mūsų tėvynę Lietuvą ir sunku ten nuvažiuoti. Gal kada nors mūsų gimtoji šalis bus laisva. Tada sugrįšime ir džiaugsimės, kad mes lietuviai vėl laisvi.

Kiek daug žmonių žuvo ir kiek kraujo buvo pralieta dėl tėvynės Lietuvos, kad tik lietuviai būtų laisvi. Visi žmonės turi tėvynę ir ją myli. Amerikiečiai Ameriką myli, mes lietuviai Lietuvą mylime. Jeigu priešas užpuola kraštą, visi kariauja kartu, už savo tėvynę, už savo mylimą šalį.

Snieguolė Zalatoriūtė, 7 sk.

VASARIO 16-TOJI

Vasario 16 yra diena, kurią buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė. Nuo tos dienos Lietuva buvo laisva. Kai rusai užėmė Lietuvą, daug lietuvių turėjo išbėgti. Išbėgo mano mamytė ir tėvelis. Todėl jie yra čia. Aš irgi esu čia.

Irena Gabalytė, 5 sk.

1918 metais vasario 16 dieną Vilniuje buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė. Daug dirbo, vargo ir kentėjo lietuviai, kol laisvę atgavo. Tada džiaugsmas buvo didelis, bet neilgai džiaugės. Rusai vėl okupavo mūsų kraštą, kaip ir ankčiau. Dabar Lietuva negali džiaugtis laisve.

Povilas Strolia, 5 sk.

LIETUVOS PRISIMINIMAI

Mano mama buvo keturių metų, kai jos šeima išvažiavo iš Lietuvos, o septynių kai atvyko į Ameriką. Ji atsimena, kad Lietuvoje ji turėjo smėlio dėžę. Kai ji ten vakare žaizdavo, jos kaimynas, grįždamas iš darbo, prieidavo prie tvoros ir sakydavo:

— Žinai ką?

— Ką? — atsakydavo mano mama.

— Nieko! — sakydavo kaimynas ir nueidavo namo.

Mama gyveno Kaune, Žaliakalnyje. Ji atsimena, kai ji su savo mažesne sesute žaisdavo prie radijo stulpų. Mama pasakojo, kad vieną kartą ji gavo gražią, mėlyną lazdutę iš savo tėvelio. Kaimyno berniukas norėjo su ta lazdute pažaisti. Gavęs, parsinešė namo ir kažkur paslėpė. Niekas daugiau tos lazdutės nebematė. Mama atsimena, kad kieme jie turėjo porą vištų ir kalakutą. Ji pasakojo, kad ji dažnai griūdavo ir jos keliai visuomet būdavo užrišti. Ji mums rodė nuotraukas iš Kauno zoologijos sodo ir iš Palangos. Visur mamos keliai užrišti. Karo metu, mamos šeima skubėjo į traukinį, kad pabėgtų į Vokietiją.

Mano tėvelis atsimena, kad jis aplankydavo savo tetą, kuri gyvendavo kaimelyje. Ji turėjo tris arklius. Mano tėveliui labiausiai patiko mažas arkliukas, kurį jis pavadino Žaibas. Tėvelio kieme buvo kalniukas. Žiemą jis su draugais ten žaidė sniegu ir statė namukus. Vasarą kieme augino bulves. Tėvelis turėjo mažą vištytę, kurią jis vadino Storule, nes ji buvo labai stora. Ji buvo marga ir turėjo plunksnas net ant kojų! Vištytė tėvelį visur sekiojo ir vieną kartą užlipo net į antrą aukštą.

Rasa Tijūnėlytė, 6 sk.

MAIRONIS

Maironis buvo poetas. Jo tikras vardas buvo Jonas Mačiulis. Jis buvo kunigas ir gyveno carų laikais. Kai rašė eilėraščius, pasirašydavo "Maironis". Jis nerašė savo tikro vardo, nes rusai būtų jį sugavę ir į kalėjimą uždarę. Visi Maironį vadindavo "Lietuvos laisvės kovotoju". Jis ne tik eilėraščius rašė, bet dramas, pasakas ir laikraščius leido. Jo gražiausi kūriniai yra apie Lietuvos gamtą ir didvyrius. Kai jis mirė, buvo palaidotas Kaune.

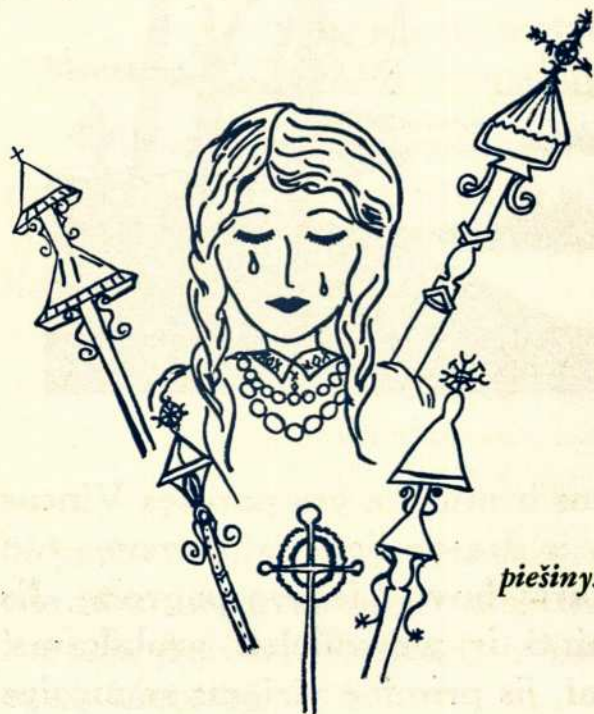
Danutė Žmuidzinaitė

Los Angeles, Calif.

Savo eilėraštyje "Lietuva brangi" Maironis kalba, kokia Lietuva jam brangi, graži ir miela. Ji brangi, nes daug didvyrių turi ir daug vargų pergyveno. Graži savo mėlynu dangum, puikiais Dubysos slėniais, žaliais kalnais, giliu Nevėžiu. Maironiui miela girdėti sesučių dainas kalnuose skambančias, smagu būti sodžiuje, vyturėlio dainos klausytis, laukti ramaus vakaro. Jam nuostabu, kad už tėvynę bočiai taip kovojo ir poetai taip gražiai ją aprašė.

Paulius Kontrimas

Los Angeles, Calif.

piešinys — Rasos Tijūnelytės, 9 m.

HIMNAS

M. Mažeikaitė-Utz

Lietuvos Himno žodžius ir muziką yra parašęs Vincas Kudirka. Jis buvo šviesus ir drąsus lietuvis, gyvenęs tuo laiku, kai rusai pirmąjį kartą buvo Lietuvą pagrobę. Jis ragino lietuvius nenusiminti ir nenusileisti grobikams. Kad lietuviai būtų drąsesni, jis priminė visiems senuosius

laikus, kai garsūs Lietuvos karaliai ir kunigaikščiai drąsiai mušė visus priešus. Lietuvos Himnas ir pradedamas tais žodžiais:

Lietuva, tėvyne mūsų,
Tu didvyrių žemė!
Iš praeities Tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Vincas Kudirka norėjo, kad lietuviai būtų šviesūs, teisingi ir geri žmonės, kad rūpintųsi ką nors gero padaryti ne tik sau, bet ir kitiems. Taigi, tolimesni Himno žodžiai yra:

Tegul Tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba Tavo naudai
Ir žmonių gerybei.

Tegul saulė Lietuvos
Tamsumus prašalina.
Ir šviesa ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.

Kudirka Lietuvą ypatingai mylėjo. Mylėdamas ją, jis norėjo, kad lietuviai mylėtų vienas kitą, nesipyktų, gyventų kaip broliai. Himną jis baigė, ragindamas visus lietuvius:

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi!

Skamba Kudirkos žodžiai iškilmių salėse ir bažnyčiose, skamba Lietuvos girių slėptuvėse. Tuos žodžius tyliai kartoja ir išbalę kaliniai, ir mirštantieji kančiose už tėvynę Lietuvą.

Rusai V. Kudirkos nemėgo ir visur persekiojo. Buvo ir kalėjiman pasodinę. Rusų persekiojimas greit pakirto Kudirkos sveikatą. Jis anksti mirė džiova. Prieš mirtį siejojosi, kad tiek daug lietuviškų darbų liko nepadarytų. Pats daug dirbo — rašė iki paskutinės minutės. Kai nebepajėgė sėdėti, rašė pusiau gulėdamas lovoje. O kai ir to nebepajėgė, prašė kitų jo mintis užrašyti. Po mirties ant jo kapo buvo pastatytas akmens paminklas, kuriame iškalti Himno žodžiai. Bet rusai ir mirusiam nedavė ramybės. Himno žodžiai nakties metu buvo kaltu iškapoti — visas paminklas sužalotas.

TĖVŲ NAMELIAI

Žodžiai Vytės Nemunėlio,

Muzika J. Bertulio

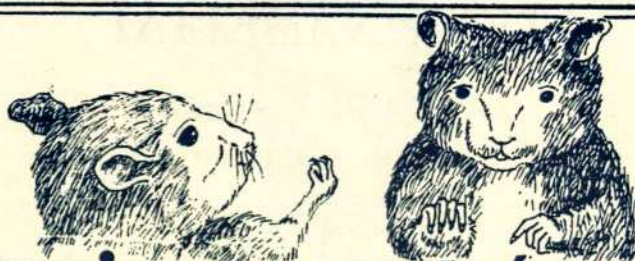
Tėvų nameliai brangūs,
Negera mums be jų,
O ten grandiniai žvanga,
Aplaistyti krauju.

Ne tiek ten lapų puolė
Juodan purvan rudens,
Kiek į Sibirą brolių
Į mirtį išgabens.

Ir verks našlaitės girios
Ir ąžuolai linguos,
Ir žemė, tartum mirus,
Paskęs vargų varguos.

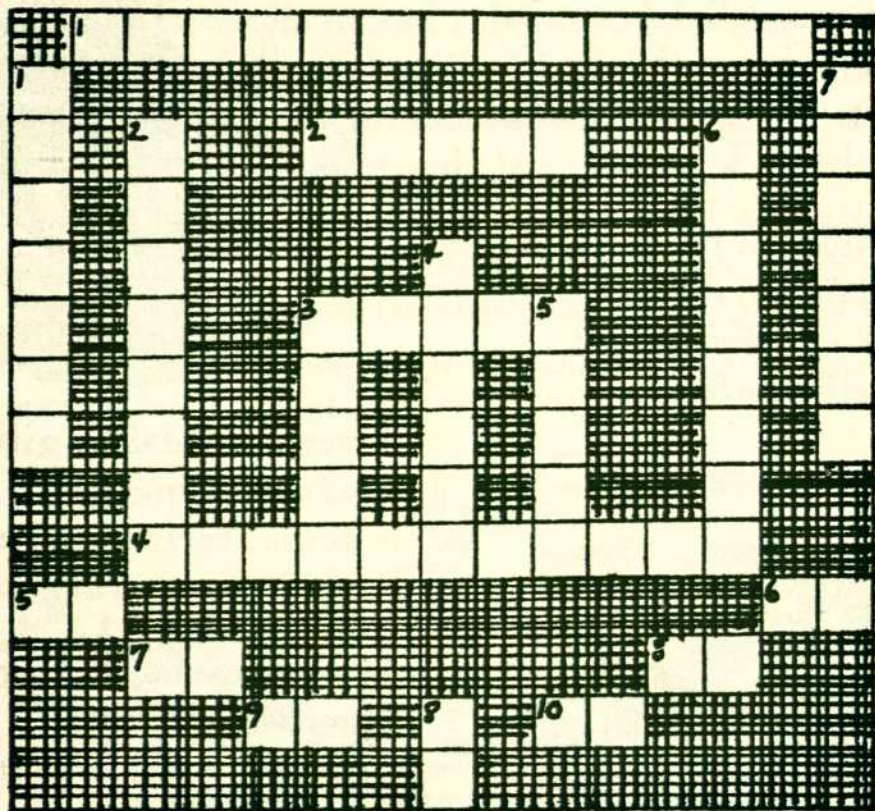
Tėvų nameliai brangūs,
Stovėkit amžinai —
Regėsit giedrą dangų —
Sugrišim dar tenai.

ŠLIURĖ IR KEPURĖ KALBA

galvosūkius paruošė L. Šalčiuvienė

GEDIMINO STULPŲ GALVOSŪKIS

Skersai

1. Parašė Lietuvos himną.
2. Karaliaus Mindaugo žmona.
3. Kai žvaigždės šviečia, naktis; kai saulė šviečia
4. Antrasis Lietuvos prezidentas, Aleksandras
5. Ketvirtos muzikinės gamos gaidos pavadinimas.
6. Penktos muzikinės gamos gaidos pavadinimas.
7. Trečios muzikinės gamos gaidos pavadinimas.
8. Šeštos muzikinės gamos gaidos pavadinimas.
9. Antros muzikinės gamos gaidos pavadinimas.
10. Septintos muzikinės gamos gaidos pavadinimas.

Zemyn

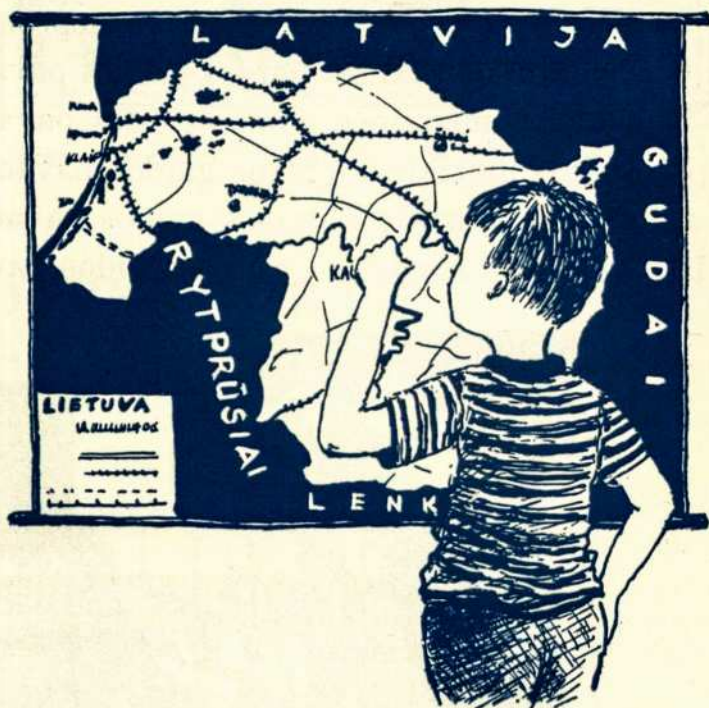
1. Pirmojo Lietuvos prezidento pavardė.
2. ir 6. buvo Gedimino sūnūs.
3. Mažybinė forma žodžio “dalis” be paskutinės raidės.
4. Paskutinis žodis Lietuvos himno.
5. Ne žąsis, bet
6. Pažiūrėkit į numerį 2.
7. Pavardė Lietuvos trečiojo prezidento.
8. Pirmos ir aštuntos muzikinės gamos gaidos pavadinimas.

(Atsakymai psl. 27)

KAIP GERAI PAŽISTATE LIETUVOS MIESTUS IR UPES? SUMAIŠYTOS RAIDĖS

Čia yra penkių Lietuvos miestų vardai, tik reikia raides atitaisyti:

1. SAKUNA
2. LUNIVIS
3. DĖPILAKA
4. IULAŠIAI
5. KARATI

RAIDŽIŲ TRŪKSTA

Štai vardai dešimt Lietuvos upių. Turite užbaigti rašyti, nes yra tik pirmutinė ir paskutinė raidė.

1. V — — — A	6. N — — — — — S
2. Š — — — — Ė	7. N — — — — S
3. N — — — — — S	8. D — — — — — A
4. M — — — — — A	9. Š — — — — — — A
5. Š — — — — — — — A	10. V — — — — — A

(Atsakymai psl. 27)

PAGALVOK!

Senų senovėje, kai būdavo karalystės ir karaliai, vienas magikas atėjo pas karalių su bonkute skysčio. Jis kreipėsi į karalių: "Didžiai gerbiamas valdove, čia turiu ypatingą skystimą. Jis yra toks stiprus, kad ištirpina, ką tik paliečia."

Karalius nusteбęs paklausė: "Ištirpina viską, ką tik paliečia?"

Magikas tarė: "Taip, taip gerbiamas valdove!" Bet karalius žinojo, kad magikas nesąmonės kalba. Už melavimą išvarė jį iš savo karalystės.

Kaip karalius galėjo žinoti, kad magikas netiesą pasakojo?

ŽIEMOS MIEGAS

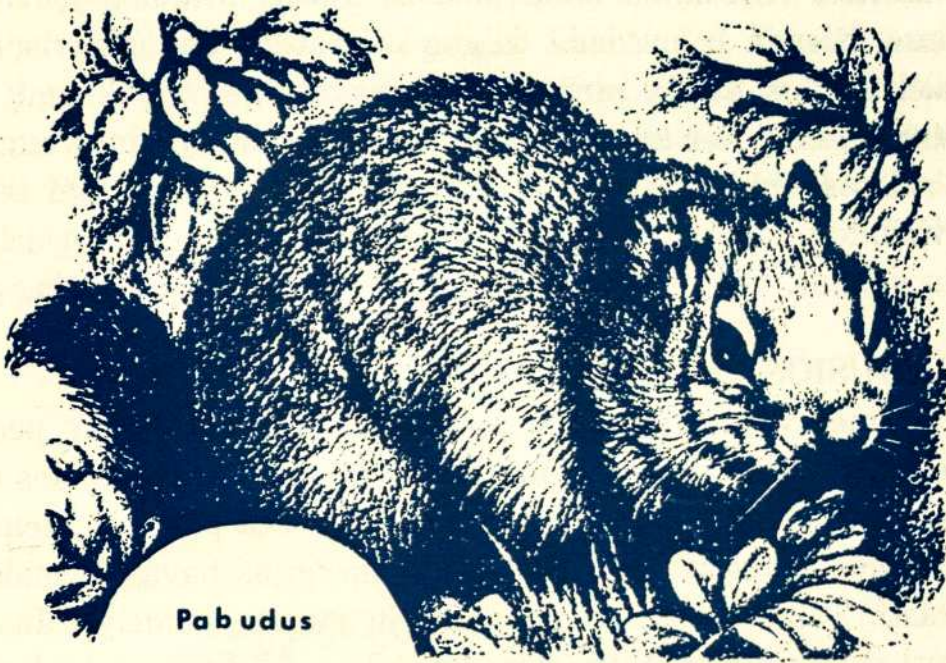
I. Grigaitienė

Atėjo žiema ir šalčiai. Jau nebėra taip, kaip buvo vasarą, kai lakstėm, negalvodami apie sniegą. Mes daug laiko praleidžiam kambariuose, kur yra šilta ir smagu, o eidami laukan, šiltai apsirengiam, kad nesusaltumėm. Bet ar jūs žinote, ką daro laukiniai gyvulėliai, šalčiams atėjus? Jie neturi nei šiltų kambarių, nei žieminių rūbų apsivilkti. Gyvulėliai praleidžia žiemą labai skirtingai ir savaip. Vieni ištisą žiemą pramiega savo gužtose, kiti sustoja augti ir vystytis. Dar kiti bėginėja, šokinėja kaip vasarą, taip ir žiemą.

MIEGANTI URVINĖ VOVERAITĖ

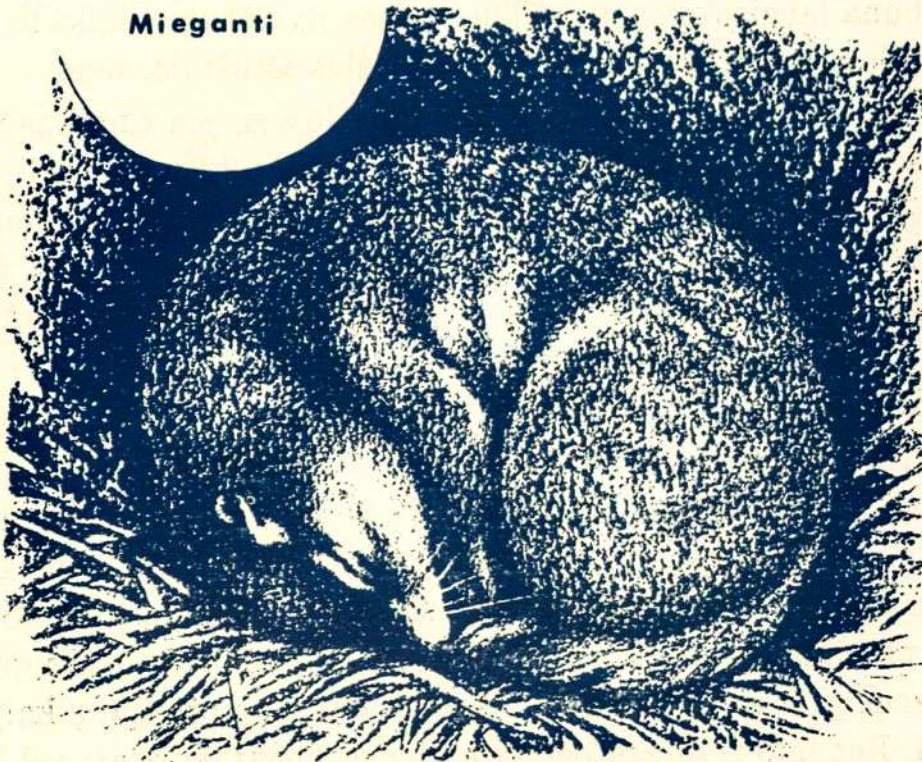
Urvinės voveraitės skiriasi nuo mums pažįstamų voverių tuo, kad jų uodegos yra daug mažesnės, netaip pasipūtę. Jos nešokinėja taip lengvai nuo šakos ant šakos.

Urvinės voveraitės gyvena įvairiuose klimatuose, nuo šaltųjų tundrų iki karštųjų dykumų. Daugiausia jos mėgsta uolėtus, medžiais apaugusius kalnus. Augalai joms yra būtinybė. Vandens jos negeria, todėl visus skysčius savo kūnui gauna iš augalų. Žiemos šalčius jos praleidžia, miegodamos savo urvuose.

Pabudus

Mieganti

Pavasari, kai tik iš žemės pradeda lįsti pirmieji žolelių daigai, urvinės voveraitės būna pirmos, kurios pramiegoję žiemą urvuose, išlenda ir pradeda daigus nugraužti. Jos ėda visokius augalėlius. Jos nuėda pirmąsias pavasario gėlytes, krūmų bei medžių atžalas. Bet labiausiai joms patinka mūsų daržų augalėliai: salotos, ridikėliai, uogų krūmai. Daržininkam dažnai tenka nusivilti, kai, kurį rytą, vietoje gražiai paūgėjusių salotų, randa tik jų kelmus. Čia ir buvo pasidarbuota urvinių voveraičių.

PABUDUSIOS VOVERAITĖS

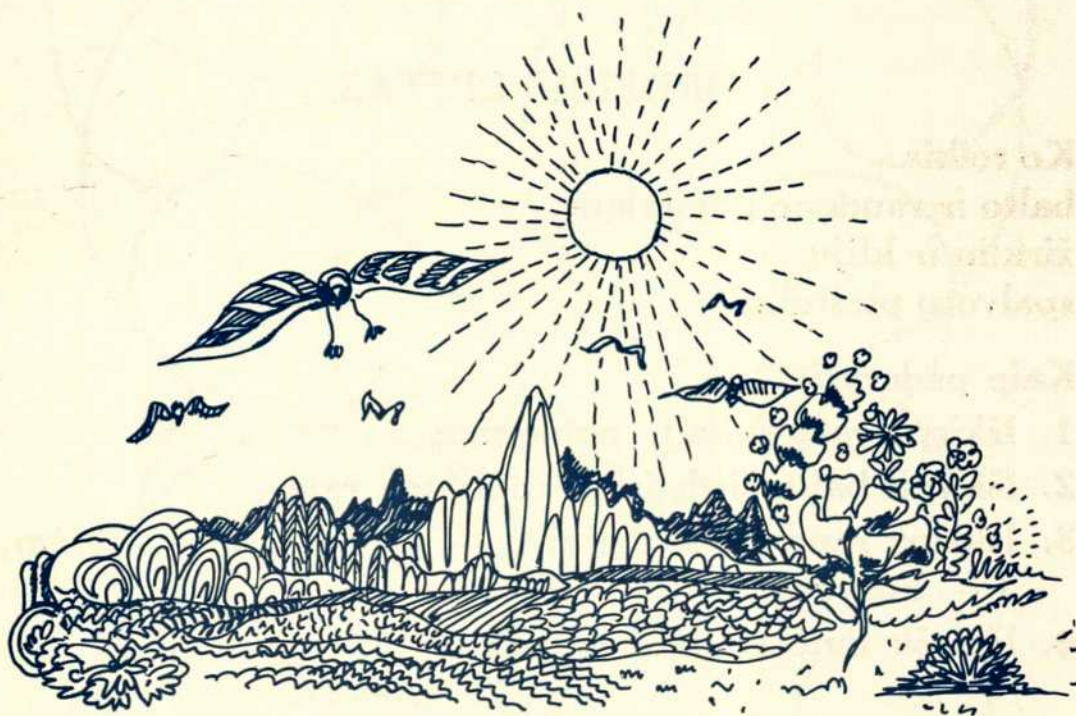
Urvinės voveraitės būna pabudusios tik keturis ar penkis mėnesius metuose. Per tuos mėnesius jos labai daug ėda. Jos turi užsiauginti storą sluoksnį riebalų, kad ištesėtų per visą ateinančios žiemos miegą ir kad dar užtektų energijos pavasari maistui susirasti. Tas sluoksnis riebalų yra jų maisto sandėlys. Jos po truputį jį visą žiemą miegodamos naudoja. Pavasari pabudusios, jos būna labai plonos ir išalkusios, nes jų riebalų sluoksnis būna išnaudotas. Galima sakyti, kad sandėlys ištuštėjo.

Kol urvinės voveraitės būna pabudusios, jos turi pasiruošti sau sekančios žiemos migį — miegui namelius. Jos miega išsikasę žemėje urvus. Į tuos urvus jos prisineša sudžiūvusių žolelių, kad minkščiau būtų. Išsikasa tunelį, kuris baigiasi netoli nuo žemės paviršiaus, kad pavasari nereikėtų daug dirbti, išlendant šiuo tuneliu iš urvo laukan. Vasarą, lakstydamos iš urvo ar į vidų, naudoja kitą įėjimą, kurį, eidamos žiemavot, visiškai užkasa.

Taip jos dirba ir daug ėda, kol iš suriebėjimo pagaliau apsnūsta. Tuomet lenda į savo urvą, užneša žemėmis skylę ir ant sudžiovintų žolių susiriečia, kad plaučiai susispaustų ir daug kvėpuoti nereikėtų. Ir taip užmiega. Užmigus jų kvėpavimas ir širdies plakimas beveik visai sustoja. Net kūnas atvėsta. Jeigu mes miegančią voveraitę netyčia atkastumėm, ji atrodytų kaip negyva. Bet taip ji miega per visą žiemą ir štai pavasari vėl linksmai laksto po miškus.

GUDRUOLIAI

Gudriausi iš urvinių voveraičių yra seni patinai. Jie jau žino, kad pavasarį pabudus reikės daug ieškoti, kol ką ėsti susiras. Todėl vasarą, kai tik randa kokių sėklelių, jas tuoj nusineša į savo urvus ir pasideda. Savo kaimynams nesako, kur sėkleles paslepia. Pavasarį, kai visos kitos urvinės voveraitės išalkusios laskto, ieškomamos pirmutinių daigų, jie, su nieku nesidalindami, patys pasislėpę godžiai ėda.

Galvosūkių atsakymai:

Skersai — 1. Vincas Kudirka, Morta, 3. diena, 4. Stulginskis, 5. fa, 6. so, 7. mi, 8. la, 9. re, 10. ti.

Žemyn — 1. Smetona, 2. Algirdas, 6. Kestutis, 3. dalel, 4. težydi, 5. antis, 7. Grinius, 8. do.

Miestai — 1. Kaunas, 2. Vilnius, 3. Klaipėda, 4. Šiauliai, 5. Trakai.

Upės — 1. Venta, 2. Šešupė, 3. Nevėžis, 4. Minija, 5. Širvinta, 6. Nemunas, 7. Neris, 8. Dubysa, 9. Šventoji, 10. Vilija.

paruošė J. Zubinienė

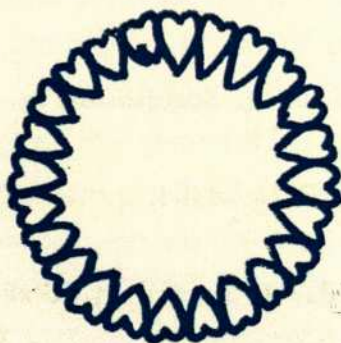
ŠIRDELIŲ LIŪTAS

Ko reikia:

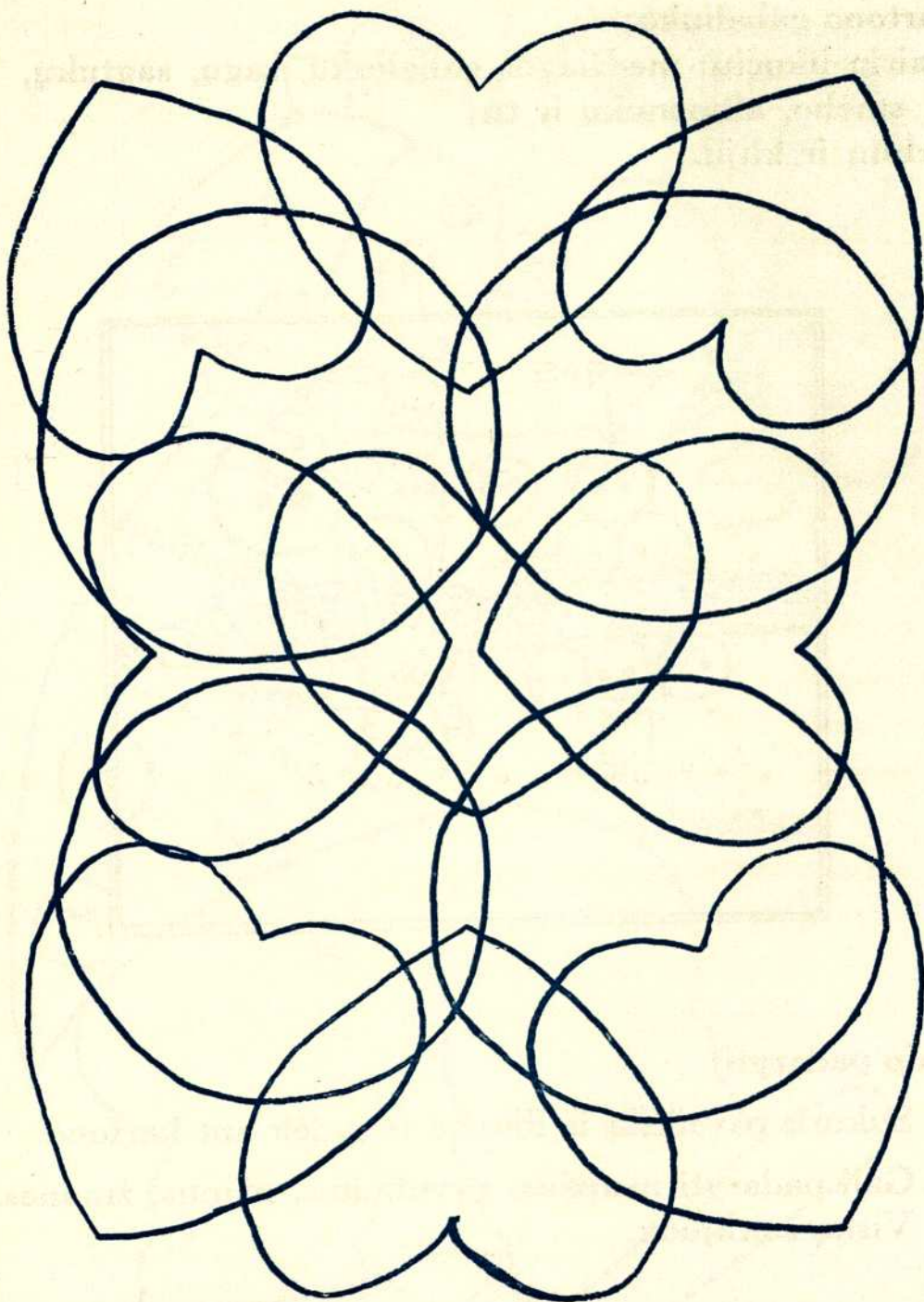
balto ir raudono popieriaus,
žirklių ir klijų,
spalvotų pieštukų.

Kaip padaryti:

1. Iškirpk ratą iš balto popieriaus.
2. Iškirpk baltų širdelių ir apklijuok ratą.
3. Iškirpk raudonų širdelių: 2 — ausytėm, 2 — akytėm,
1 — nosytei.
4. Išpiešk liūto snukutį ir ūsus.

SUSKAIČIUOK ŠIRDELES!

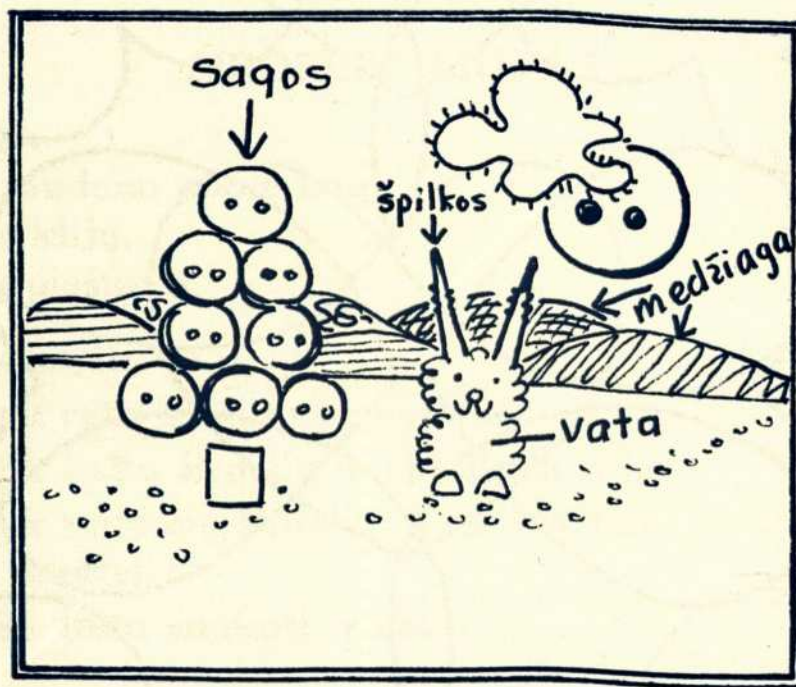
MOZAIKA

Ko reikia:

kartono gabaliuko;

**įvairių likučių: medžiagos gabaliukų, sagų, sagtukų,
smėlio, akmenukų ir tt.;**

žirklių ir klijų.

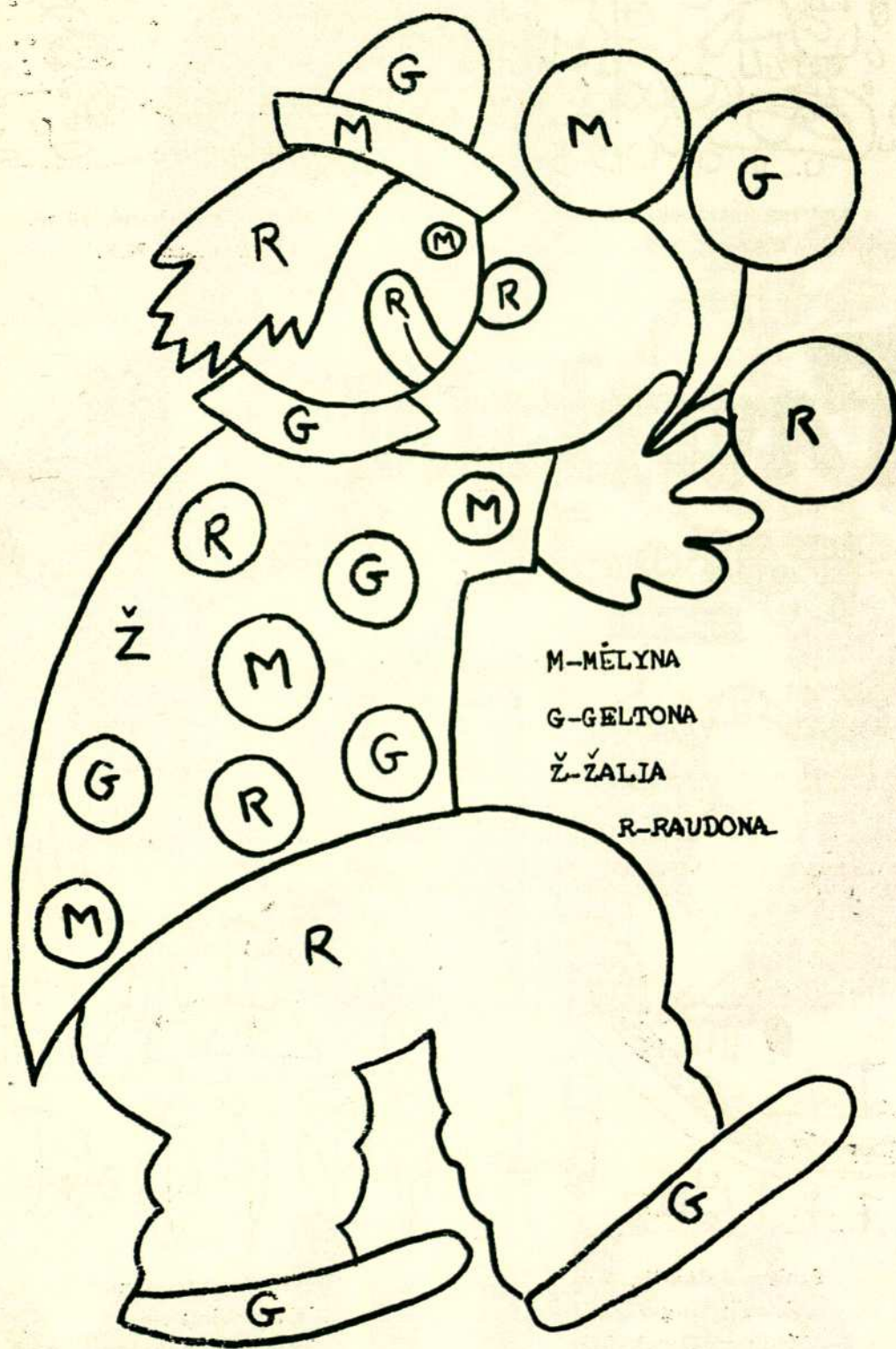
Kaip padaryti:

1. Sukurk paveikslą iš likučių ir sudėk ant kartono.

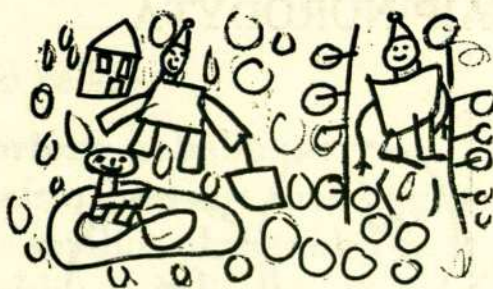
Gali padaryti medžius, gyvuliukus, namus, žmones.

2. Viską suklijuok.

NUSPALVOK TAIP, KAIP NURODYTA

Alp 178.5
Larch.

Andrius Sperauskas, 6 m.
Pomona, N.Y.

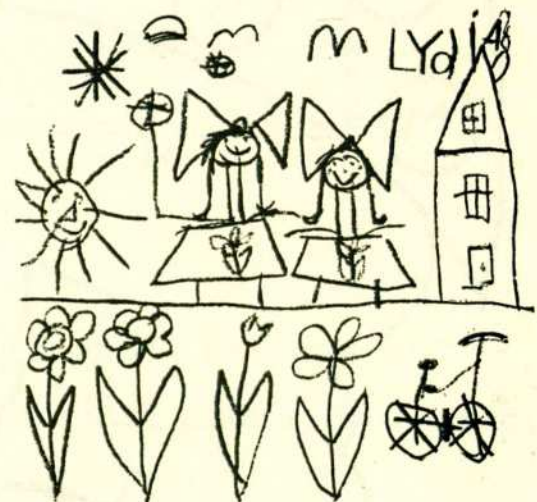
Jūra Sperauskaitė, 10 m.
Pomona, N.Y.

PAVEIKSLŲ paroda

Asta Kazlauskaitė, 5 m.
Orland Pk., Ill.

Saulius Juškaitis, 5 m.
Kriaučeliūnų vardo
Montessori mokykla
Chicago, Ill.

Lydia Jurecytė, 4 m.
Kriaučeliūnų vardo
Montessori mokykla
Chicago, Ill.

90.744.317.